

ὅτι περιφρονῶν τοὺς παρατηροῦντας αὐτὸν ἀνθρώπους, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπει ἢ εἰς τὸ ν' ἀπονεύμῃ λατρείαν τῷ Θεῷ αὐτοῦ. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀποτρέψῃ αὐτὸν τῆς ἐπαινετῆς ταύτης ἀσχολίας. Θεωρεῖ χωρὶς νὰ βλέπῃ καὶ ὁμιλεῖ κινῶν τὰ χεῖλη ἐν σιγῇ· ὁ κόσμος δὲν ὑπάρχει πλέον δι' αὐτὸν τότε, μόνος δ' ὁ Ἀλλὰχ τὸν ἀκούει καὶ τὸν προστατεύει.

Ὑπὸ τὸν θόλον, ἔνθα ἐπεσκεπάζετο ἔτι τὸ χαρῆμιον τοῦ Σέιχ-ούλ-Ἰσλάμ, αἱ δοῦλαι ἐδέοντο ἐπίσης. Ἡ Γκιούλ-Χανούμ τοῖς ἐδίδε τὸ παράδειγμα ἄκρας εὐσεβείας καὶ διακαοῦς πίστεως.

Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀνέτειλεν ἐντελῶς, αἱ δὲ γυναῖκες εἶχον φάγει ὀλίγον πρόγευμα, κομισθὲν ἐντὸς μεγάλου μπογτσά, ὅτε ὁ εὐνοῦχος εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπῆλαιον.

— Θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον μας ; ἠρώτησεν ἡ τροφὸς μὲ τρέμουσας φωνὴν, διότι αἱ συγκινήσεις τῆς νυκτὸς εἶχον κλονήσει τὴν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Φατμᾶ-Χανούμ ὑπακοήν της, εἶναι ἀσφαλὲς νὰ ταξειδεύωμεν ἔτσι, ὅταν οἱ δρόμοι ᾔναι μούσκεμμά, οἱ βράχοι γλιστροῦν καὶ τὰ ποτάμια τρέχουν ὅσιν χεῖμαρροι ;

Ὁ Ὁσμὰν ἐφάνη δισταζών ν' ἀποκριθῇ.

— Δὲν εἶναι χωρὶς κίνδυνον, εἶπεν, ἀλλὰ γίνεται.

— Βέβαια, ὅταν θέλῃ κανεὶς, ἔμπορεῖ νὰ τρέξῃ ὡς τὸ θάνατό του, ποιὸς σὲ βλαστᾷ, ἀπεκρίθη ξηρὰ ἡ Ἀρμενίς. Ἄν δὲν εἶχαμε τοὺς ἀνδρειωμένους ἐκείνους ἱππεῖς, τί ἤθελαν νὰ μᾶς κάμουν οἱ χωροφύλακες σου ; ! . . Ἡ κυρά σου ἔχει πολὺ μεγάλη καλωσύνη ν' ἀνακατεύεται ὡς τῆς δουλείας μας, εἶπεν ἐξακολουθοῦσα νὰ ὁμιλῇ χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἀποτεينوμένη ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Ὁσμὰν, ἀλλὰ, βαλιδιὰ, καλλίτερά θὰ ἔκανε ἂν μᾶς ἄφινε νὰ κοιμηθούμε ἡσυχα ὡς τὴν Προῦσαν, παρὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ περάσωμε μὲ τέτοια βασιανισμένη νύκτα ἀπὸ κάτ' ἀπ' αὐτὴ τὴ νοτερὴ καμάρᾳ... Ὅσο γιὰ μένα, ὅ,τι θέλει ἄς πάθω, ἐγὼ θὰ γυρίσω ὀπίσω ὡς τὴν Προῦσαν, καὶ δὲν θὰ ἔγω χωρὶς φανερὴ διαταγὴ τοῦ ἀφέντη μου...

— Εἶσαι ἐλεύθερη, Ναζίκ-Χανούμ, νὰ πάρῃς ἀπάνου σου μὲ τέτοια ἀπόφασι, ὅσο γιὰ μένα δὲν παίρνω κανένα βάρος ἀπάνω μου. Ἐγὼ εἶχα δώσει τὸ λόγο μου εἰς τὴ Φατμᾶ-Χανούμ νὰ σᾶς πάγω ὡς τὰ Μουδανιά....

— Καὶ θὰ μᾶς πᾶς ὀπίσω ὡς τὴν Προῦσαν ; τί ἄλλο ; Εἶχα τὴν τρέλλα νὰ σύρω μαζὶ μου τὴν Γκιούλ ὡς αὐτὸ τὸ ἀλλοιώτικο ταξίδι, ποῦ μᾶς τὸ σκάρωσε, ποιὸς ξέρει πῶς, τὸ ὀλίγον ἀνῆσυχο κεφάλι τῆς χαμαρτζὴ μπάσῃ... μὰ δὲν κάνω ποῖα πάτημα ἐμπρός· εἰ δὲ μή, τὰ λέγω ὅλα τῆς Γκιούλ-Χανούμ.

— Ὁχι, σῶπα. Νά την ποῦ τελειώνει τὴν προσευχὴ της· δὲν πρέπει νὰ ἔξερῃ καθόλου τοὺς σκοποὺς τῆς Φατμᾶς...

— Τότε ναύρῃς καμμὶὰ πρόφασιν γιὰ νὰ γυρίσωμε ὡς τὴν Προῦσαν· ἐγὼ σοῦ εἶπα ὅ,τι εἶχα νὰ σοῦ πῶ.

Ἡ Ναζίκ, ἡ Ἀρμενίς τροφός, οὐδόλως ὑποπετεύουσα τὰ ἰσχυρὰ αἰτία τῶν πρά-

ξεων τῆς Φατμᾶ-Χανούμ, πολὺ ὀλίγον ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς εἰς Μουδανιὰ ὁδοιορίας. Μία μόνη νύξ τρόμου ἤρκεσε νὰ ἐλαττώσῃ τὸ γόητρον, ὅπερ ἡ διευθύντρια τοῦ λουτροῦ ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τοῦ φαντατικοῦ πνεύματός της τοῦ λοιποῦ μίαν μόνην ὁδὸν ἔβλεπεν ἐνώπιόν της ἐπιβαλλομένην αὐτῇ ὑπὸ τοῦ καθήκοντος, τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν ἐξοχικὴν κατοικίαν των.

— Ὁσμὰν, ἠρώτησεν ἡ Γκιούλ-Χανούμ τὸν εὐνοῦχον τῆς Φατμᾶς μείναντα ἀναποφάσιστον ἐπὶ τῆς φλίας τοῦ σπηλαιου, πιστεύεις ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν τοσοῦτον αἰφνιδίως διακοπεῖσαν ὁδοιορίαν μας ;... Πόσον ἀνυπομονῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὸν πατέρα μου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀνῆσυχία πρέπει νὰ ᾔναι πολὺ μεγάλη, ἂν συλλογισθῇ ὅτι ἡ τρομερὰ ἐκείνη διαταγὴ μᾶς ἤρρεν εἰς τὸν δρόμον !...

— Ὁχι, Χανούμισσα, ἀπήντησεν ὁ εὐνοῦχος, δὲν θὰ ἦτο φρόνιμον νὰ διευθυνθῶμεν εἰς τὰ Μουδανιά. Ἐστειλα σήμερον τὸ πρῶτ' ἕνα ταχυδρόμον διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὸν Ἰζεδιν-Ἐφέντην, μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἐπιστρέφωμεν εἰς τὴν Προῦσαν, τῆς ὁποίας ἡ ὁδὸς εἶναι πολὺ πλέον διαβατῇ, καὶ μάλιστα συντομωτέρα...

Ἡ νεάνις δὲν ἐπέμεινεν. Ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν Προῦσαν, ἤλπιζε νὰ λάβῃ παρὰ τῆς Φατμᾶς λεπτομερείας τινὰς περὶ τῶν δύο ἀγνώστων, οὓς εἶχε στείλει κατόπιν της, καὶ οἵτινες κατεῖχον τόσον πολὺ τοὺς λογισμούς της.

Αἱ δοῦλαι, περιχαρεῖς, διότι ἔμελλον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, ἐν ἣ τὴν νύκτα ἠκούοντο ἐρωτικὰ ἄσματα, ἔσπευσαν νὰ ἱππεύσωσιν. Ἡ συνοδία ἐκείνη, ἥτις τὴν νύκτα ἦτο κατηφὴς καὶ σιωπηλή, διεχύθη εὐθυμὸς ἐπὶ τῶν καθύγρων ὁδῶν, αἱ κραυγαὶ τοῦ τρόμου μετεβλήθησαν εἰς ἀγαλλιάσεως ἐπιφωνήματα, καὶ ὁ ἥλιος ἐπέχεεν ἀφθόνως τὰς ἀκτῖνάς του, ἐπὶ τῆς συνοδίας ταύτης τῶν νεαρῶν γυναικῶν, τῶν φερουσῶν μανδύας ζωηρῶν χρωμάτων, περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν ἔχουσῶν περικαλύμματα λευκά, φαίδρων καὶ ἀνθηρῶν ὡς τὰ ἄνθη, ἅτινα κατεπάτουν ἀνθελῶς ὑπὸ τοὺς πόδας των.

Ἡ Γκιούλ εἶχεν ὀλιγωτέραν εὐθυμίαν ἢ κατὰ τὴν ἐπάνοδον—ἀντιθέτως πρὸς τὰς δούλας. Νῦν, ὅτε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὰς ἐφώτιζεν, αἱ τῆς νυκτὸς περιπέτειαι μετὰ τῆς μυστηριώδους ὄψεως αὐτῶν τῇ ἐφάνινοντο μᾶλλον ἀσφαεῖς καὶ σχεδὸν ἀκατάληπτοι. Ἡρώτα ἐκείνη ἂν πᾶν ὅ,τι εἶχεν αἰσθανθῇ δὲν προῆλθεν ἐκ διαταραξέως τῆς νυκτερινῆς ἐκείνης ὁδοιορίας, καὶ ἂν ὁ ἄνθρωπος, ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ὁποῖου εἶχε στηριχθῇ καὶ μεθ' οὗ ἐτόλμησε νὰ ὁμιλήσῃ μὲ πρόσωπον ἀκάλυπτον, δὲν ἦτο πράγματι ἀπλοῦς ἀπεσταλμένος τῆς Χανουμίσσης. Ὅτε ἡ νεάνις ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἥτις ἦτο τόσον ἡσυχος τὴν προτεραιάν, νῦν δὲ ἀκαταπαύστως ἔπαλλεν, ἠσθάνετο ὅτι κατεῖχετο ὑπὸ αἰσθήματος ὅλως νέου, καὶ ἀγνώστου εἰς αὐτήν. Δὲν διεγίνωσκεν ἀκόμη ἐκεῖνο, ὅπερ ἠσθάνετο, τὸν σῆλον,

τὴν ταραχὴν της, ὅτε ἐνεθυμεῖτο τὸ ὑγρὸν βλέμμα καὶ τὴν πίεσιν τῆς χειρὸς δὲν ἐτόλμα νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἔρωτα. Δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ ἐαυτὴν ἠττημένην τόσον ταχέως καὶ ἀπροσδοκῆτως, ἢ ἀνίκητος, ἡ εὐγενὴς καὶ ὑπερήφανος Μουσουλμανίς, ἥτις τέως εἶχεν ἀποκρούσει πᾶσαν προσφερομένην αὐτῇ λατρείαν, ἠδύνατο νὰ συγκατατεθῇ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀπὸ τινων ὥρων ἡ καρδία της καὶ οἱ διαλογισμοὶ της δὲν ἀνῆκον πλέον εἰς αὐτήν ;

Ἀλλὰ τίνα διελογίζετο ; ἄγγελον ἐξ οὐρανοῦ ἢ χυδαῖον τινα ταχυδρόμον πεμφθέντα ὑπὸ τῆς Φατμᾶ-Χανούμ ;

Ὁχι, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὁ βραχυλόγος, εἰς ὃν πάντες ὑπήκουον, καὶ ὅστις δι' αὐτὴν μόνον εἶχε τὴν φωνὴν ἐγκάρδιον καὶ τὸ βλέμμα γλυκύ, δὲν ἠδύνατο νὰ ᾔναι κοινὸς τις ἄνθρωπος καὶ δὲν τὸ εἶχεν ὁμολογήσει αὐτός ; Δεσπόζει πάντων τῶν λοιπῶν Ὁθωμανῶν, καὶ αὐτὸς ὁ Σέιχ-ούλ-Ἰσλάμ ἦτο κατώτερος αὐτοῦ.

Ἄν δὲν ἦτο ἄγγελος, τίς λοιπὸν ἦτο ; Ἡ ιδέα ὅτι ἠδύνατο νὰ ᾔναι ὁ σουλτάνος, οὐδ' ἐφῆπατο κἂν τοῦ πνεύματος τῆς Γκιούλ-Χανούμ. Εἰθισμένη ἀπὸ δεκαετίας ν' ἀκούῃ νὰ λέγῃσι περὶ τοῦ Ἀβδούλ-Μετζίτ ὡς τοῦ αὐστηροτάτου τῶν Ὁθωμανῶν μοναρχῶν, τὸν ἐφάνταζετο σχεδὸν γέροντα. Οὐδέποτε ἰδοῦσα τὴν εἰκόνα του, ἠγνόνει ὅτι ἦτο τόσον ὠραίος καὶ τὸν ἐνόμιζεν ἐγκεκλησμένον ἐντὸς τοῦ ἐν Προῦσῃ κορακίου του καὶ ἄρατον εἰς τοὺς ὑπηκόους του, ὅσον ἦτο ἡ *Balide soultana*. Ἡ ὑποψία ὅτι ὁ Ἀβδούλ-Μετζίτ ἠδύνατο νὰ ἱππεύῃ δρομαίως ἐν πλήρει νυκτὶ ἐπὶ τῆς ἐρήμου ὁδοῦ τῶν Μουδανιῶν ἵνα καταφθάσῃ ἐν χαρῆμιον, ποτὲ δὲν ἤθελεν εἰσχωρῆσαι εἰς τὸν νοῦν τῆς Γκιούλ-Χανούμ· εὐλογοφανέστερον τῇ ἐφάνετο, ὅτι ἄγγελός τις εἶχε προσέλθει εἰς βοήθειάν της ἐξ ὕψους τοῦ μουσουλμανικοῦ οὐρανοῦ, ἢ ὁ Σουλτὰν Ἀβδούλ-Μετζίτ ἐκ τοῦ ἐν Προῦσῃ ἀνακτόρου του.

[Ἐπεται συνέχεια]

K.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Διήγημα

Α.

Ὁ Νικόλαος Μάας, εἰς τῶν διασημότερων μαθητῶν τοῦ Ρεμβράν, κατόκει ἐν Ἀμβέρσῃ ὠραίον οἰκίσκον, περιβαλλόμενον ὑπὸ κήπου δενδροφύτου, διασχιζομένου ὑπὸ διαυγεστάτου ρύακος.

Τὴν 23 Σεπτεμβρίου τοῦ 1648 ὁ οἶκος τοῦ ζωγράφου ἦτο ἀνθοστόλιστος, διότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπρόκειτο νὰ βαπτισθῇ τὸ πρῶτον αὐτοῦ τέκνον, ἀνάδοχοι δ' ἦσαν ἕτερος διάσημος ζωγράφος, ὁ Ζορδάνες, καὶ ἡ σύζυγος τοῦ δημάρχου Ἀμβέρσης.

Ἡ σύζυγος τοῦ Μάας Δυβέκη, ἐγερεῖσά λίαν πρῶτ', ἐπετῆρει τὰς προετοιμασίας τῆς ἐορτῆς, μεταβαίνουσα ἀπὸ τοῦ μαγειρείου εἰς τὸ ἐστιατόριον καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, τὸν ὁποῖον ἐκάλυπτε διὰ φιλημάτων.

Ὁ Νικόλαος, ὀρθὸς πρὸ τοῦ ὀκρίβαντος

αὐτοῦ καὶ κρατῶν τὰς γραφίδας του, παρηκολούθει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰς κινήσεις τῆς συζύγου του, καὶ εἶτα τὸ τέκνον του. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνετο νὰ ἐργασθῇ, τέλος δὲ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ κατκταίῃ τὴν συγκίνησίν του ἔτρεξε καὶ ἡσπάσθη καὶ τοὺς δύο.

Προσῆγγιζε τέλος ἡ ὥρα τῆς τελετῆς, καὶ ἠκούσθησαν τροχοὶ ἀμάξης ἐν τῇ αὐλῇ. Ἦτο ἡ ἀνάδοχος. Ταύτοχρονως ἔφθασε καὶ ὁ ἀνάδοχος μετὰ τῶν μαθητῶν του. Μετ' ὀλίγον προσῆλθον πάντες οἱ προσκεκλημένοι, μετέβησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐγένετο ἡ ιεροτελεστία τοῦ βαπτίσματος, καὶ ἐπανεληθόντες εἰς τὴν οἰκίαν ἐκαθίσθησαν περὶ τὴν τράπεζαν, ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν ἀφθονία φαγητῶν.

Παρήλθεν ἡ ἡμέρα, τὴν ἐσπέραν οἱ προσκεκλημένοι ἀπεσύρθησαν, καὶ σιγῇ ἐπεκράτησε καὶ πάλιν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ὁ Νικόλαος Μάας ἐκάθισε πλησίον τῆς συζύγου του, ἥτις ἐνκνούριζε τὸ τέκνον αὐτῆς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, στηρίζας δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς περεδύθη εἰς εὐφρόσυνον βεμβασμὸν εὐδιαιμονίας, ἔρωτος καὶ εὐγνωμοσύνης.

Αἰφνης ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ ἐνεφάνισθη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ὁδοιπόρος, κρατῶν ῥάβδον εἰς τὴν χεῖρα καὶ δερμάτινον σάκκον ἐπ' ὤμου.

Ὁ Μάας παρατηρήσας αὐτὸν ἐπὶ τῷ δευτερόλεπτον, ἀνέκραξε·

— Τζῶν! σὺ ἐδῶ! Σὲ ἐπαναβλέπω μετὰ χωρισμὸν ὁκτὼ ἐτῶν! Ὅλη ἡ εὐτυχία μου ἦλθε συγχρόνως. Εὐλογημένη νὰ ᾔη αὐτὴ ἡ εὐτυχὴς ἡμέρα.

Φεῦ! εἶπε περίλυπος ὁ νεοελθὼν, δὲν σοὺ φέρω εὐχάριστα νέκ.

— Τί τρέχει, φέλε μου; ἠρώτησεν ὁ ζωγράφος.

Ὁ ξένος λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος τὸν ὠδήγησεν ἐκτὸς τοῦ δωματίου. Συνδιελέχθησαν ἐπὶ δεκαπέντε λεπτά, ὅταν δ' ὁ Μάας ἐπανῆλθεν, αἱ παρειαὶ αὐτοῦ ἦσαν κάτωχαραι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του δακρύβρεκτοι.

— Φίλη μου, εἶπε πρὸς τὴν σύζυγόν του, εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ σὲ ἀφήσω διὰ τινὰ καιρὸν.

— Νὰ μὲ ἀφήσης! ἀνέκραξεν ἐκείνη καθισταμένη τοσοῦτον ὥρᾳ ὅσον καὶ ὁ σύζυγός αὐτῆς· τί θέλεις νὰ εἰπῇς;

— Ἀκουσον, Δυβέκη, εἶπεν ὁ ζωγράφος, δὲν προτιμᾷς τὸν θάνατόν μου ἀπὸ τὸ αἶσχος τοῦ νὰ μάθης ὅτι εἰμι ἀνδρὸς, ἀχάριστος καὶ περιφρονητός;

— Ναί, ἐπιθύρῃσεν ἐκείνη· ἀλλὰ...

— Λοιπόν, ἂν μείνω ἐδῶ, παραδίδω τὰ καθήκοντα τιμίου ἀνθρώπου καὶ καλοῦ χριστιανοῦ.

— Τότε, πήγαινε φίλε μου, καὶ εἶθε ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογῇ καὶ νὰ σὲ προστατεύῃ! ἀνέκραξεν ἡ Δυβέκη κύπτουσα ἵνα ἀσπασθῇ τὸ τέκνον αὐτῆς καὶ ὅπως κρύψῃ ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ συζύγου τῆς τοὺς δακρυβρέκτους ὀφθαλμούς τῆς.

— Ἀκουσὸν με, Δυβέκη, καὶ ἀκολουθῶς εἰπὲ ἂν πρόπη ν' ἀναχωρήσω ἢ νὰ μείνω, εἶπεν ὁ καλλιτέχνης. Πρὸ δεκα-

πέντε ἐτῶν εὐρισκόμην ἐν Ὀλλανδίᾳ, ἀγνωστος, περιστοιχοῦμενος ὑπὸ ἀντιζήλων, πτωχὸς καὶ ὀφείλων νὰ διατρέφω τὴν γραῖαν μητέρα μου. Ἦτο ἀνάγκη νὰ πράξω τι διὰ νὰ ζήσω, καὶ ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ πρὸς εὐρεσιν ἐργασίας εἰς Ἀγγλίαν, ἐνθα μὲ ὤθει κρύφιον προαίσθημα. Ἡ ἀπόφασίς μου ἦτο τολμηρὰ, ἀλλ' ἰδοὺ πῶς ἐσπετόμην. Ὁ Βανδύκ ἦτο πτωχὸς καὶ ἀγνωστος ὡς ἐγώ, καὶ ἐν τούτοις ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπέκτησε καὶ πλοῦτη καὶ φήμην. Διὰ τὴν νὰ μὴ ἔχω καὶ ἐγὼ τὴν ἰδίαν τύχην; Δὲν ἦμην μαθητὴς τοῦ δικαστοῦ Ῥεμβρόν; Ἐπώλησα ὅ,τι εἶχον καὶ ἀνεχώρησα ἐξ Ὀλλανδίας μετὰ τῆς μητρός μου. Ἐνοικιάσκαμεν, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν μέσων μας, δύο ἐλεεινὰ δωματία εἰς ῥυπαρὴν καὶ ἀπόκεντρον συνοικίαν, ἀλλὰ ταχέως ἐνεθυμήθημεν τὴν φιλικὴν πατρίδα μας. Μόνος καὶ ἀγνωστος, ἀγνοῶν καὶ τὴν γλῶσσάν τοῦ τόπου, ἦμην ἐγκαταλειμμένος, εἶδον δὲ μὲ ἀπελπισίαν ὅτι τὰ ὀλίγα χρήματα τὰ ὅποια εἶχον ἐξηντλοῦντο βραχυμεθῶς, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα νὰ κερδίσω νέκ. Οὐδέποτε ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου ἐμεμψιμοίρει, ἀλλ' εἶχε πάντοτε χάριεν μειδίσμα καὶ γλυκεῖς λόγους. Ἀλλ' ἡ ὑγεία τῆς ἡλλοιοῦτο καθ' ἑκάστην, πυρετὸς δ' ἐξήντησε τὰς δυνάμεις αὐτῆς.

Φεῦ! οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ πράξω. Ἡ μέρα τινὰ εὐρισκόμην παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἀνευ ἄρτου καὶ περιλύπος. Δὲν ὠμιλοῦμεν· δὲν παρετηροῦμεν ἀλλήλους, φοβούμενοι μήπως οἱ ὀφθαλμοὶ μας προδώσῃ τὴν ἀπελπισίαν μας. Τέλος, ἡ πτωχὴ μήτηρ μου ἐκ τοῦ πόνου ἐξέβραλε στεναγμόν. Γονυπετήσας ἔλαβον μεταξὺ τῶν χειρῶν μου τὴν ἰσχὴν καὶ καίουσιν χειρὰ τῆς.

— Γιέ μου, ἐπιθύρῃσεν ἡ μήτηρ μου, ἀγαπητέ μου υἱέ, βέβαια, ὁ Θεὸς γρήγορα θὰ μᾶς εὐσπλαγχνίσθῃ. Πολὺ πεινῶ!

Ἐστράφη πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς. Αἰφνης τὴν ἤκουσα ψιθυρίζουσιν·

— ὦ! πόσον φρικτοὶ εἶναι οἱ πόνοι τῆς πείνης!

Δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ὑποφέρω. Ὁρμήσας ἐκτὸς τοῦ δωματίου καὶ ἔτρεξα εἰς τὰς σκοτεινὰς ὁδοὺς. Ἀγνοῶ πόσον καιρὸν περιεπλυνήθην τοιοῦτοτρόπως, ἐνθυμοῦμαι δὲ μόνον ὅτι ἤκουον πάντοτε ν' ἀντηχῇ εἰς τὰ ὦτά μου ἡ κραυγὴ τῆς μητρός μου: Πεινῶ! Ἐβόδιζα ἀσκόπως, ἀνευ ἰδέας, ἀχρὶς οὐ, ἐξαντληθεὶς ἐκ τῆς ἀγωνίας, κατέπεσα ἐφ' ἐνὸς λίθου κρᾶζων·

— ὦ! θάνετε, ἂν αἰσθάνωμαι τὴν χειρὰ σου, καλῶς ὠρίσεις· ὦ! ναί, καλῶς ὠρίσεις.

Εἰς ἱππεὺς διήρχετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἀκούσας δὲ τοὺς ἀπελπιστικούς τούτους λόγους ἀφίππευσε καὶ μὲ ἠρώτησεν ὀλλανδιστὶ ποῖος εἶμαι καὶ τί κάμνω.

— Δυστυχὴς ξένος, τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ ἀποθνήσκει ἀπὸ τὴν πείνην! ἐπιθύρῃσιν.

Μὲ ἀνήγειρε, καὶ μ' ἐβοήθησε νὰ βαδί-

σω ὁδηγῶν με ἐπὶ πέντε περίπου λεπτά. Ἐστάθημεν πρὸ μικρᾶς θύρας, ἡ ὁποία ἠνεώχθη, καὶ μὲ εἰσήγαγεν εἰς δωματίον, εἰς τὸ ὅποion ἔκαie καλὸν πῦρ. Μὲ ἔβαλε νὰ καθίσω πλησίον τῆς ἐστίας καὶ ἔστειλε νὰ φέρῃ οἶνον καὶ τροφήν. Ἀποῦ ἐθερμάνθη καὶ ἐζωογονήθη μοῦ ἐπανῆλθεν ἡ μνήμη καὶ ἐκραξά·

— Ἀλλ' ἡ μητέρα μου! καὶ αὐτὴ ἀποθνήσκει τῆς πείνης. Δότε μοι καὶ δι' αὐτὴν φαγητόν!

— Βέβαια, καὶ θὰ ἔλθω ὁ ἴδιος νὰ τὴν βοηθήσω», ἀπεκρίθη ὁ γενναῖος ἀγνωστος.

Μετὰ ἐν τέταρτον ἡ μήτηρ μου, ὡς καὶ ἐγώ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν, χάρις εἰς τὰς περιποιήσεις καὶ τὰς φροντίδας τοῦ ἀγνώστου εὐεργέτου μας. Ἀναχωρήσας ἔθηκεν ἐπὶ τῆς κλίνης ἐν βαλάντιον εἰπών·

«Βοηθῶν σὲς ἐκτελῶ ἀπλῶς καθήκον, τὸ ὅποion πᾶς χριστιανὸς ὀφείλει πρὸς τοὺς δυστυχεῖς ἀδελφούς του. Προσπάθησον ἤδη ν' ἀπαλλαγῇς τῆς πτωχείας. Ἄν εἴσαι τίμιος καὶ ἐργατικός, θὰ ἴδῃς ὅτι οὐδέποτε ἡ Θεῖα Πρόνοια ἐγκαταλείπει τοὺς ἀξίους τῆς μερίμνης αὐτῆς.»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθεν.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀφηγήσεως αὐτοῦ ὁ Μάας διεκόπη. Ἠσπάσθη τὴν Δυβέκην καὶ τὸ τέκνον του καὶ ἐξηκολούθησε·

Δὲν ἐλησμόνησα τὴν σύστασιν τοῦ εὐεργέτου μου καὶ εἰργάσθην μετὰ ζήλου. Περαιτῶς τὴν εἰκόνα μιᾶς νέας, κατοικούσης πλησίον μας, τὴν ἐξέθηκα εἰς ἐν μέρος μετὰ τῆς πληροφορίας ὅτι ὁ καλλιτέχνης ἐζήτηε ἐργασίαν. Ἀλλ' αἱ ἡμέραι παρήρχοντο χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ζητήσῃ καὶ ἤρχίζον καὶ πάλιν ν' ἀπελπίζωμαι, ὅταν ἐπαρουσιάσθη ἐκ δευτέρου ὁ εὐεργέτης μας.

— Εἴσαι ὀλίγον ὀφειλέτης μου, μοι εἶπε. Διὰ νὰ μοῦ πληρώσης δὲ ἐν μέρει τὸ χρέος σου ζωγράφισε τὴν εἰκόνα μου.

Περιττὸν νὰ εἶπω μὲ ὅποion ἐνθουσιασμὸν εἰργάσθην. Μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἡ εἰκὼν εἶχε περτωθῇ καὶ ἠρώτησα τὸν μυστηριώδη εὐεργέτην μου ποῦ νὰ τῇ τὴν στείλω.

— Θὰ στείλω νὰ τὴν παραλάβω» μοι ἀπήντησε.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν εἰς ὑπηρετίης ἐλθὼν παρέλαβε τὴν εἰκόνα, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ μοι εἴπῃ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου του. Μετὰ μίαν ἐβδομαδὰ τὸ ταπεινὸν οἰκημὰ μας ἐπολιορκεῖτο ἀπὸ τοὺς πλουσιωτέρους καὶ εὐγενεστέρους μεγιστάνας τῆς αὐλῆς, οἵτινες πάντες ἠθέλουν νὰ ζωγραφίσω τὴν εἰκόνα αὐτῶν.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦλθε καὶ ὁ κόμης Στρατφόρ, ὁ πανίσχυρος εὐνοούμενος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ μεγάλως ἡνωχριστήθη ἐκ τῆς εἰκόνης του.

Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς καλοκάγαθίας του ἐτόλμησα νὰ τὸν παρακλέσω νὰ μοι κάμῃ τὴν τιμὴν ἵνα ζωγραφίσω τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως. Ἐκεῖνος μειδίσας, μοι εἶπε νὰ μεταβῶ τὴν ἐπιούσαν εἰς τὰ ἀνάκτορα

ὅπως μὲ παρουσιάσῃ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα. Μετέβην, φωνάσθητι δὲ τὴν ἐκπληξίν μου ὅταν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος Καρόλου τοῦ Α' ἀνεγνώρισα τὸν ἱππῆα, πρὸς ὃν ὤφειλα τὴν ζωὴν τῆς μητρός μου καὶ τὴν ἰδικήν μου, καὶ περιπλέον, προφανῶς, τὴν φήμην καὶ τὴν περιουσίαν μου. Ἐρρίφθην εἰς τοὺς πόδας του καὶ μάτην ἐζήτουν λόγους ὅπως τῷ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου· μὲ ἀνήγειρε μετὰ καλοκάγαθίας καὶ μὲ ὠνόμασε τακτικὸν ζωγράφον του.

Ἀποῦ διέμεινα ὁκτὼ ἔτη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐνέδωκα εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς μητρός μου φοβουμένης μὴ ἀποθάνῃ μακρὰν τῆς πατρίδος τῆς. Ἐπανήλθομεν εἰς Ἀμβέρσιν καὶ ἔκτοτε δὲν τὴν ἐγκατέλειψα. Πλὴν φεῦ! ἐνῷ ζῶ ἐδῶ ἡσυχος, ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐτυχίᾳ, ὁ εὐεργέτης μου, ὁ βασιλεὺς Κάρολος ὁ Α' κρατεῖται αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν ἐπαναστατησάντων ὑπηκόων αὐτοῦ, οἱ ὅποιοι ἐτόλμησαν καὶ τὴν ζωὴν του ν' ἀπειλήσωσιν.

— Ἐννοῶ τὰ πάντα, ἀνέκραζεν ἡ Δουβέκη· ὕπαγε, φίλε μου, δὲν θὰ ζητήσω πλέον νὰ σὲ κρατήσω. Ὁφείλομεν πρὸς αὐτὸν τὸν ἡγεμόνα τὴν περιουσίαν μας καὶ τὴν ζωὴν σου, ἀφιέρωσον δὲ αὐτὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Μὴ χάνης οὔτε στιγμὴν, ὁ Θεὸς θὰ ἦνε μαζὶ σου, φίλε μου, καὶ θὰ σὲ συνοδεύσουν αἱ προσευχαί μου.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, εὐγενὴς καὶ γενναία φίλη μου! τὸ θάρρος σου θὰ διπλασιάσῃ τὸ ἰδικόν μου, αἱ δὲ προσευχαί καὶ ἡ συμπάθειά σου θὰ ἦνε φύλαξ καὶ παρηγορία μου.

Ἐνηγκαλισθῆσαν καὶ ὁ Μάας ἀνεχώρησε. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφθασεν εἰς Λονδίνον.

B.

Ἡ Ἐρριέττα τῆς Ἀγγλίας εἶχε καταφύγει εἰς Γαλλίαν καὶ προσπαθῆσε παντὶ σθένει νὰ δοθῇ βοήθεια πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ἡ Γαλλία, ὡς ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς σπαργμῶν δὲν εἶχε καιρὸν ν' ἀσχοληθῇ περὶ τῆς ἀμνηστίας ἄλλων. Ὁ βασιλικὸς στρατὸς εἶχεν ἔλθῃ νὰ καταβάλλῃ ἐν Παρισίοις τοὺς ὁπαδοὺς τῆς Σφενδόνης, οὗτοι δὲ ἐτόλμων νὰ ὑβρίζωσι τὴν δυστυχῆ βασιλισσάν, ἥτις ἤλθε νὰ ζητήσῃ ἄσυλον ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, ἀποσυρθεῖσα εἰς τὰ δώματα τοῦ Λούβρου.

Οἱ λυσσώδεστεροὶ ἐκ τῶν ἐπαναστατῶν ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἀνακτόρων, συνέτριψαν τὰ παράθυρα τῆς βασιλίσσης καὶ ἀπηύθυναν κατ' αὐτῆς ὑβριστικώτατα ἐπίθετα, τινὲς μάλιστα προσέτεινον νὰ συντρίψωσι τὰς θύρας καὶ νὰ ὀρμήσωσιν εἰς τὰ δωματῖά τῆς.

Εὐτυχῶς εἰς ξένος ἐκώλυσε αὐτοὺς, ποιήσας ἔκκλησιν εἰς τὰ τῆς τιμῆς καὶ γενναιότητος αἰσθήματα αὐτῶν, καὶ τοὺς παρεκίνησε ν' ἀποσυρθῶσιν.

Ὁ ξένος οὗτος, ὅστις ἦτο ὁ Νικόλαος Μάας, παρεκάλει τὴν βασιλισσάν νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως παρουσιασθῇ πρὸς αὐτήν. Ἡ ἀτυχὴς Ἐρριέττα τῆς Ἀγγλίας μόνη, ἐν τῷ δωματίῳ σχεδὸν στερουμένου ἐπι-

πλων, ἄνευ πυρός, καὶ τοὶ ὁ χειμῶν ἦτο δριμύτατος, ἐκάθητο κρατοῦσα τὴν θυγάτρεα αὐτῆς ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς καὶ προσπαθεῖ νὰ θερμάνῃ τὸ δυστυχὲς παιδίον, ἐναγκαλιζομένη καὶ θλίβουσα αὐτὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς. Ὁ υἱὸς τῆς Ἰσατο ὄρθιος παρ' αὐτήν, μὲ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβόλους, ἀκροώμενος καὶ τοῦ ἐλαχίστου θορύβου, ἔχων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μικροῦ ξίφους του καὶ ἑτοιμὸς νὰ ὑπερσπίσῃ τὴν μητέρα του μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ πνοῆς.

Ὁ Νικόλαος Μάας γονυπετήσας ἐνώπιον τῆς ἀτυχοῦς βασιλίσσης μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ, ἡσπασθῇ τὴν χεῖρά τῆς καὶ τῆς προσηγόρευσε ἀγγλιστί.

— Ἀ! εἰσθε ἄγγλος, ἔρχεσθε ἐξ Ἀγγλίας, καὶ μοὶ φέρετε εἰδήσεις περὶ τοῦ βασιλέως, ἀνέκραξε. Πρὸς Θεοῦ! ὁμιλήσατε. Ἀπὸ τεσσάρων ἡμερῶν διατελῶ ἐν ἀγωνίᾳ. Αἰχμάλωτος ἐν Παρισίοις ἐγκατελείφθην ὑπὸ τῆς αὐλῆς, καὶ οὐδεὶς προσέχει εἰς ἐμέ, οὐδεὶς μοὶ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ συζύγου μου.

— Ἐρχομαι κατ' εὐθείαν ἐξ Ἀγγλίας, εἶπεν ὁ Μάας μετὰ φωνῆς ἐκλιπούσης.

— Καὶ ὁ βασιλεὺς; Ὁμιλήσατέ μοι περὶ τοῦ συζύγου μου! ἀνέκραξε ζωηρῶς.

Ὁ ζωγράφος ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν περιλυπός, μὲ ὀφθαλμοὺς δακρυορέκτους καὶ χεῖλη τρέμοντα.

Ἡ βασιλισσα ἐγένετο ὡχρὰ ὡς πτώμα καὶ ἔθλιψε σπασμωδικῶς τὸ τέκνον αὐτῆς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς. Ὁ μικρὸς πρίγκηψ συνέστρεψε τὰς χεῖρας προσπαθὼν νὰ καταπνίξῃ τοὺς λυγμοὺς αὐτοῦ, εἰτα γονυπετήσας ἀπέκρυψε τὸ πρόσωπον μεταξὺ τῶν πτυχῶν τῆς ἐσθῆτος τῆς μητρός του.

Ἐπὶ τῇ στιγμῇ ἀνεκφράστου ἀγωνίας. Τέλος, τὰ ὡχρὰ χεῖλη τῆς βασιλίσσης ἡμυνοῖχθησαν.

— Αἰσχος! εἶπεν, εἰς τὴν ἀθλίαν καὶ βασιλοκτόνον ἐκείνην χώραν.

— Ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε συγχωρῶν τοὺς ἐχθροὺς του, εἶπεν ὁ Νικόλαος μὲ ταπεινὴν ἀλλ' εὐδιάκριτον φωνήν!

Ἡ βασιλισσα ἡγέρθη, διεσκέλισε μεγάλους βήμασι τὸ δωματίον, καὶ ἐψιθύρισε διακεκομμένους λόγους. Τέλος, χεῖμαρρος δακρύων ἀνεκούφισε τὴν καρδίαν αὐτῆς καὶ ἠκροάσθη μετὰ μείζονος γαλήνης τὴν ἀφήγησιν τοῦ Μάας.

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἡ βασιλισσα διετέλει μετὰ ζῶης καὶ θανῆτος. Ἡ ἀνάγκη, ὁ πόνος καὶ ἡ ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου τραύματος ἀγωνία κατέβαλον τὴν ἀκροσφαλὴ αὐτῆς ὑγείαν. Κατελήφθη ἀμοιβαδὸν ὑπὸ πυρετοῦ καὶ παραληρητοῦ, ἂν δὲ δὲν εἶχε τὰ τέκνα αὐτῆς θὰ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὴν παραλάβῃ.

Ὁ Νικόλαος Μάας ἀφοσιώθη ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς αὐτήν. Τὴν πρὸς τὸν βασιλέα εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπαπέφερεν ἐπὶ τῆς βασιλίσσης, μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν ἐπανήγαγεν αὐτήν εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὰ συμφέροντά τῆς, ὁμιλῶν αὐτῇ περὶ τοῦ συζύγου τῆς, ἐπαναλαμβάνων τοὺς τελευταίους αὐτοῦ λόγους, καὶ ὑπομιμνήσκων αὐτῇ τὰ μητρικὰ αὐτῆς καθήκοντα

καὶ τὴν ἀνάγκην, ἣν εἶχον τὰ τέκνα τῆς τῆς στοργῆς καὶ τῆς μερίμνης αὐτῆς. Τέλος ἡ δυστυχὴς βασιλισσα, ζωογονηθεῖσα ἐκ τῶν παρηγοριῶν καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ἐκείνου, ὅστις τὰ πάντα ἐπεχείρησεν ὅπως σώσῃ τὴν ζωὴν Καρόλου τοῦ Α', ἠνέχθη μετὰ χριστιανικῆς ἐγκαρτερήσεως τὴν λύπην καὶ τὰς δοκιμασίας, ἃς τῇ ἀπέσπειλεν ὁ Θεός, καὶ συνεκέντρωσε τὰς σκέψεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν τέκνων τῆς.

Ἐπέφερε φρικωδῶς ἐκ ψυχῆς καὶ πείνης. Ἡ Ἄννα τῆς Αὐστρίας, καταφυγοῦσα εἰς Ἅγιον Γερμανὸν μετὰ Λουδοβίκου τοῦ Π' ἐλησμώνει τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ τὰς στερήσεις τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας. Ἡ πείνη, ἡ μαστίζουσα μέγα μέρος τῆς Γαλλίας, ἦτο τὰ μάλα ἐπισθητὴ ἐν τῷ Λούβρῳ. Ἡ βασιλισσα, τὰ τέκνα τῆς καὶ οἱ ὀλίγοι ὑπηρεταί, οἱ μείναντες αὐτῇ πιστοὶ ἐν τῇ συμφορᾷ τῆς, ἐστεροῦντο σχεδὸν ἄρτου καὶ πυρός. Ὁ υἱὸς Καρόλου τοῦ Α' ἐζήτηε νὰ φάγῃ καὶ ἡ μήτηρ του οὐδὲν εἶχε νὰ τῷ δώσῃ. Εἶχε πωλήσει τὰ πάντα, καὶ αὐτὰ τὰ ἀναγκαϊότερα διὰ τὸν καλλωπισμὸν αὐτῆς. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἔκλαιε μετὰ τῶν τέκνων τῆς, τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατο νὰ καταπαύσῃ τὴν πείναν. Ταιούτῃ ἦτο ἡ θέσις αὐτῆς, ὅτε ὁ Νικόλαος Μάας εἰσῆλθε μὲ πρόσωπον ἀκτινοβολοῦν ἐκ χαρᾶς.

Νέα γυνὴ παρηκολούθει αὐτὸν κρατοῦσα ἐν βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς. Ὁ ζωγράφος πλησιάσας ἔθηκε πρὸ τῶν ποδῶν τῆς βασιλίσσης μικρὸν κιβώτιον.

— Ἰδοῦ, εἶπε παρουσιάζων τὴν Δουβέκην, ἡ περιστρεφὴς ἡ κομίζουσα ὑμῖν τὸν πράσινον κλάδον τῆς ἐλπίδος. Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ κιβωτίῳ δύο ἐκατομμύρια κορόναι.

— Δὲν δύναμαι νὰ τὰς δεχθῶ, ἀνέκραξεν ἡ Ἐρριέττα ἀναλυομένη εἰς δάκρυα. Δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω νὰ καταστραφῇ εἰς τῶν φίλων μας διὰ νὰ ἐπαρκέσω εἰς τὰς ἀνάγκας μου.

— Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἀπατάται, ἀπήντησεν ἡσυχῶς ὁ Μάας. Εὐχαρίστως θὰ ἔδιδα ἐν ἀνάγκῃ πᾶν ὅ,τι κατέχω, ὅπως βοηθῶ τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ μονάρχου, πρὸς ὃν ὀφείλω τὴν ζωὴν, τὴν φήμην καὶ τὴν περιουσίαν μου. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ χρήματα ἐστάλησαν ἐξ Ἀγγλίας ὑπὸ φίλων τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος πρὸς χρῆσιν αὐτῆς, καὶ ἡ Δουβέκη τὰ ἔφερεν ἐδῶ.

Ἡ βασιλισσα ἀπεδέξατο μετὰ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης βοήθειαν ἣν δὲν περιέμενεν· ὁ δὲ Μάας ἠσθάνθη τὴν ἐνδύμωχον ἐκείνην εὐχαρίστησιν, ἥτις εὐρίσκεται μόνον εἰς τὰς εὐγενεῖς καὶ γενναίας ψυχάς.

Ὅταν εὐρέθῃ μόνος μετὰ τῆς συζύγου του, ἐνηγκαλίσθη αὐτὴν ἀνακραζέας·

— Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογῇ καὶ νὰ σὲ ἀνταμείβῃ κατὰ τὴν ψυχὴν σου, φιλότατη μου καὶ καλὴ Δουβέκη, ἐμάντευσε τὰς κρυφίας σκέψεις μου, τὴν διακαεστέρα ἐπιθυμίαν μου.

— Ὅταν ἔμαθα πόσον κκῶς ἔβαινον τὰ πράγματα, ἀπήντησεν ἐκείνη μετὰ θελκτικῆς ἀπλότητος, ἐπώλησα ὅ,τι εἶχο-

μεν, τὰς εἰκόνας σου καὶ τὰ πάντα καὶ ἐξεκίνησα διὰ νὰ σοὶ φέρω τὰ χρήματα.

Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάττῃ τὸ τέκνον μας.

Μόλις ἡ Δυβέκη ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς καὶ ἠκούσθη μέγας θόρυβος φωνῶν, κραυγῶν καὶ βλασφημιῶν. Ἦτο τὸ ἐξωγισμένον πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἔτι ἀπαξ ἐξῆρξε τὴν ἐκπτωτον Μεγαλειότητα. Ὁ Μάας ἔτρεξε πρὸς τὴν βασιλίσσαν.

— Μεγαλειοτάτη, εἶπεν αὐτῇ, πρέπει νὰ φύγετε. Σὰς περιμένει ἄστυον ἐν Σκιλό· αὐτὸς ὁ θόρυβος θὰ διευκολύνῃ τὴν δραπέτευσίν σας.

— Ἀλλὰ, πῶς νὰ ἐξέλθω, πῶς νὰ διαβῶ αὐτὸν τὸν φρκαγμὸν; ἠρώτησεν ἡ βασιλίςσα.

— Φορέσατε τὰ ἐνδύματα τῆς συζύγου μου. Οὔτε οἱ πολιορκούμενοι οὔτε οἱ πολιορκοῦντες ἀσχολοῦνται περὶ τῶν κινήματων τοῦ λαοῦ. Εἰς πιστὸς ὑπηρέτης, συνοδεύσας τὴν Δυβέκην, θὰ σὰς ὁδηγήσῃ καὶ θὰ σὰς προστατεύσῃ. Καθ' ὃν χρόνον ἐγὼ θὰ ὁμιλῶ πρὸς τοὺς τοὺς τρελλοὺς, ὑμεῖς θ' ἀφίχθητε εἰς Σκιλλό.

— Ἀλλὰ σεῖς καὶ ἡ σύζυγός σας;

— Δὲν θὰ μᾶς βλάψουν.

— Φύγετε, κυρία, εἶπεν ἡ Δυβέκη, καὶ μὴ φοβεῖσθε δι' ἡμᾶς. Θὰ σὰς ζητήσω μόνον μίαν χάριν, νὰ παραλάβετε τὸ τέκνον μου.

— Διατρέχετε λοιπὸν κίνδυνον; ἀνέκραξεν ἡ βασιλίςσα. Ὁχι, δὲν δύναμαι ν' ἀγοράσω τὴν ζωὴν μου μετ' κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων!

— Πιστεύετε λοιπὸν ὅτι θὰ διεκινδύνευσεν τὴν ζωὴν τῆς γυναικὸς μου; εἶπεν ὁ Μάας. Ὡ! μὴ χάνετε καιρὸν. Καταδεχθῆτε, Μεγαλειοτάτη, ν' ἀκολουθήσῃτε τὴν συμβουλὴν μου, καὶ πιστεύσατε ὅτι τὰ πάντα θὰ εὐδοθοῦν.

Ἡ βασιλίςσα ὑπεχώρησεν. Ἡ Δυβέκη ἀντήλλαξε τὰ ἐνδύματα αὐτῆς μετ' ἰδικὰ τῆς καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἡ Ἐρριέττα τῆς Ἀγγλίας ἀνεχώρησεν ἐκ Λούβρου. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Μάας ὤμιλει πρὸς τὸν ὄχλον, καὶ ἀφοῦ ἐσταμάτησεν αὐτὸν ὅσον οἶόν τε πλειότερον ἤνοιξε τὰς θύρας τῶν ἀνακτόρων.

Τὸ πλῆθος ἐκβάλλον θριαμβευτικὰς κραυγὰς καὶ ἀπαγγέλλον παντοειδεῖς ἀπειλάς, ὤρμησεν εἰς τὰ δωματία, τὰ κατεχόμενα ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ἐρριέττας.

Ἐκεῖ εὗρον γυναῖκα φοροῦσαν πένθιμα. Ἦρπασαν αὐτὴν κτηνωδῶς καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ τὴν σύρουν, ὅταν ὁ Μάας παρενέβη.

— Λοιπὸν, φίλοι μου, τί ἐπραξεν ἡ σύζυγός μου καὶ φέρεσθε πρὸς αὐτὴν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Τὴν ἐκλαμβάνετε βέβαια διὰ τὴν βασιλίσσαν τῆς Ἀγγλίας; Αὐτὴ ἡ εὐγενὴς κυρία δὲν εἶνε πλέον ἐδῶ. Προειδοποιήθησα περὶ τῆς ἐπισκέψεώς σας μετέβη νὰ ζητήσῃ τὴν προστασίαν τοῦ κοινοβουλίου.

— Ψεῦδος, μᾶς ἀπατοῦν, αὐτὴ εἶνε, ἅς ἐκδικηθῶμεν!

Αὕτη ἡ ἀπάντησις ἐδόθη πρὸς τὸν Μάας.

— Ἡ σύζυγός μου ἐφθασε πρὸ μικροῦ

ἐκ Βελγικῆς, ἐπανελάθεν ὁ ζωγράφος, δὲν σὰς ἐννοεῖ.

— Μᾶς ἀπατάτε, ἀνέκραξαν, εἰσθε καὶ οἱ δύο Ἀγγλοὶ, ἄνθρωποι τῆς βασιλίσσης. Θέλομεν νὰ μᾶς τὴν παραδόσουν.

— Ἄν ἀμφιβάλλετε περὶ τῶν λόγων μου, εἶπεν ὁ Μάας, ὁδηγήσατέ με εἰς τὸ κοινοβούλιον καὶ θὰ πεισθῇτε ὅτι εἴμεθα καὶ οἱ δύο ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Βραβάντης.

Ἡ ἀταραξία τοῦ ζωγράφου ἐπηρεάσθη τὸ πλῆθος. Ἀπεσύρθησαν καὶ διηυθύνθησαν εἰς τὸ κοινοβούλιον, ἐλπίζοντες νὰ παραδοθῇ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνη, ἣν ἤθελον νὰ καταστήσωσι θυμὰ των.

Ὁ Μάας καὶ ἡ σύζυγός αὐτοῦ διέφυγον ἀμέσως καὶ μετέβησαν παρὰ τῇ βασιλίσσῃ.

Ὅταν ἡ Ἐρριέττα τῆς Ἀγγλίας ἴδρυσεν τὴν μονὴν τῆς Visitation ἐν Σκιλό καὶ ἡ εἰρήνη ἀποκατέστη ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Μάας, ἡ σύζυγός του καὶ τὸ τέκνον τῶν ἐπανηλθόντων εἰς Ἀμβέρσην, ἔνθα ὁ καλλιτέχνης ἀπέκτησε ταχέως περιουσίαν ἴσην ἐκείνης ἣν ἐθυσίασεν ὑπὲρ τῆς χήρας τοῦ εὐεργέτου αὐτοῦ.

I. A. B.

ΕΝ ΤΩΙ ΥΠΕΡΩΩΙ

[Διήγημα ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ, μετάφρασις Π. Α. Βιλβή].

Ὁ Μάριος ἐκάθητο ἐκεῖ, εἰς τὸ ὑπερῶν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐκατὸν κεφαλαί, χίλιοι βραχίονες περιστρέφοντο φρενητιωδῶς ἐν συγχύσει καὶ θορύβῳ, πταγῶδη δὲ χειροκροτήματα, συνεχῇ καὶ παρὰ τεταμένα, ποικίλλοντα κατὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον, καὶ πρὸς δαιμονίαν ὁμιάζοντα συνυλῖαν, ἐκούραζον τὰ ἀκουστικά του τύμπαννα. Αὐτὸς ἐν τούτοις, ὡχρὸς, ἡλλοιωμένος, στενοχωρούμενος καὶ φρικωδῶς πιεζόμενος ὑπὸ πλῆθους ὄντων, ἐν παραζάλῃ καὶ παραφορᾷ διατελούντων, ἔμενεν ἐκεῖ ἐν καταστάσει ἐντελοῦς ἀπολιθώσεως, ἔχων προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τινος θεωρείου, ἐν τῷ ὀπίῳ ὁ ἀστὴρ τῆς ὑπάρξεώς του ἐξήστραπτε λαμπρὸς ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ὠραιότητι καὶ τῇ μαγεσίᾳ.

Αὐτός, ὁ ἐπιζήλον κατέχων θέσιν μεταξὺ τῶν διακρινόμενων ἐπὶ ὠραιότητι καὶ λοιποῖς προτερήμασιν, ἀλλὰ πάντοτε ὑπὸ τῆς ἀγνώμονος τύχης ἐν πενίᾳ ἀνατραφεὶς καὶ μὴδέποτε αἰσθανθεὶς βαρὺ τὸ βαλάντιόν του, ἠναγκάζετο κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, τὴν μόνην ἐσπέραν καθ' ἣν τῷ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νὰ μεταβῇ εἰς τὸ θέατρον, νὰ λάβῃ θέσιν ἐν τῷ ὑπερῳ. Καὶ περιστέλλετο, σμικρυνόμενος ἐπὶ τοῦ καθίσματός του, προσπαθῶν νὰ φανῇται ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον μέρος τῆς μικρᾶς καὶ ὠραίας ξανθῆς κεφαλῆς του, ἵνα μὴ τὸν ἴδῃ Ἐκείνη καὶ ἵνα μὴ τὸν χλευάσωσιν οἱ ἐπὶ τῶν ἐδρῶν τῆς πλατείας ὑπερηφάνως καθήμενοι ἀλαζόνες νεανίαι.

Τὸ περικτατόμενον δρᾶμα ἦτο συγχινετικόν, τραγικώτατον. Ἡ ἀνυπομονησία τοῦ κοινῷ ὅπως ἴδῃ τὴν λύσιν καὶ ὁ πόθος αὐτοῦ ὅπως ταχεῖα ἐπέλθῃ ἡ τιμωρία

τοῦ κακούργου, τοῦ δηλητηριάσαντος τὸν Πειρατὴν, ἐφαίνετο ἐξωγραφισμένος εἰς τὰ πρόσωπα πάντων, ὡχρὰ καὶ ἡλλοιωμένα ἐκ τῆς συγκινήσεως. Μόνος ὁ Μάριος ἔμενε ψυχρὸς, ἀπαθὴς καὶ κατηφὴς ἐν τῇ θέσει του· τὰ βλέμματά του ἀορίστως καὶ ἡλιθίως περιεπλανῶντο εἰς τὸ κενόν. Ἐβλεπε τὰ ἀντικείμενα διὰ μέσου ἐρυθρᾶς νεφελῆς ἀποπνεύσεως ἐκδίκης, ζηλοτυπίας, αἵμα.

Ὁ δυστυχὴς!

Ψυχρὸν βλέμμα, ὅπερ ἡ Ἄλμα εἶχε ῥίψει ἐπ' αὐτοῦ τυχαίως ὑψώσασα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ ὑπερῶν, τὸν ἔπεισεν ὅτι πᾶσα ἐλπίς ἀπώλετο πλέον δι' αὐτὸν καὶ τὸ μόνον ὅπερ τῷ ὑπελείπετο νὰ πράξῃ ἦτο νὰ ἀποθάνῃ· καὶ νὰ ἀποθάνῃ τότε, ὅτε οἱ ἄλλοι ἔχαιρον, νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὀφθαλμοὺς ἐκείνης!

Τὸ δρᾶμα εἶνε ἐν τῇ λύσει του. Ὁ Πειρατὴς ἀποθνήσκει καὶ ἐκπνέων καταρτᾶται τὸν δηλητηριασθέν του, ὅστις καταδιωκόμενος ὑπὸ ἀοράτου καὶ ἀδυσωπῆτους σκιᾶς, ὑπὸ τὴν βᾶσαν τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ περιελθὼν ἀπελπισίᾳ ῥίπτεται ἐντὸς χειμάρρου καὶ ἐξαφανίζεται μετὰ τῶν περιδινουμένων κυμάτων, ἐνῶ ἐκρήγνυνται οἱ κερανοὶ μετὰ φρικωδῶν βροντῶν, καὶ φοβεραὶ ἀστραπαὶ διασχίζουν τὴν μαύρην ἀτμόσφαιραν.

Ἐνταῦθα πταγῶδη χειροκροτήματα ἀντηχοῦσιν ἐκχωραίνοντα τοὺς θεατὰς· αἱ καρδίαι πάντων ἱκανοποιήθησαν καὶ κινεῖνται πάντες καὶ θορυβοῦσι καὶ χειροκροτοῦσι καὶ κραυγάζουσιν ἀκαταπαύτως.

Ἐν τῷ ὑπερῳ, ὁ ὄγκος καθίσταται πυκνότερος· μυρία σώματα ὠθοῦνται, συνθλίβονται, προβάλλουσιν ἐκ τοῦ κρασπέδου, ὁ δὲ πτωχὸς Μάριος εὐρίσκεται ἐκεῖ, φρικωδῶς πιεζόμενος καὶ ἀσφυκτιῶν.

Ἡ Ἄλμα τὸν παρατηρεῖ ἀκόμη, ἀλλὰ τὸ βλέμμα τῆς ἐκφράζει ὑψίστην περιφρόνησιν...

Ὡ! βεβίως ἀπέθανεν, ἀπέθανεν διὰ παντός ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς!

Οὐδεμία τῷ μένει πλέον ἐλπίς. Προσβλέπει διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ πρόσωπόν της καὶ ἀθροίζων τὰς ἀσθενεῖς του δυνάμεις ἀπωθεῖ ὀλίγον τὴν μάζαν, ἥτις τὸν σφίγγει, καὶ ῥίπτεται κάτω εἰς τὴν πλατεῖαν.

Ἄ! μένει πρὸς στιγμὴν μετέωρος εἰς τὸ κενόν καὶ κρέμαται εἰς τὸν ἀέρα κατὰ τὴν τρομερὰν πτώσιν...

Κλείσατε τοὺς ὀφθαλμούς... ἀνχνύσται, καταπίπτει... συντρίβεται!...

Ὡ, ὅχι, εὐρίσκεται εἰς τὸ πάτωμα τοῦ θαλάμου του, ὀλίγον μεμολωπισμένος, ἀλλὰ πολὺ συγκεχυμένος, παρατηρῶν ἐνεὸς τὴν κλίνην τοῦ ἀπὸ τῆς ὁποίας εἶχε καταπέσει ὀνειρευθείς.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Πρακτοριὸν τῆς ἀντιφῶς Ἑταιρίας, ἐδρευούσης ἐν Παρισίῳ, συνέστη ἐν Ἀθήναις. Παραγγέλλει εἰσι δεῖσθαι εἰς τὸ Γραφεῖον τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», ὁδὸς Πατησίων, ἀριθ. 3, ἐνθα εὐρίσκονται καὶ οἱ νεώτεροι κατάλογοι τῶν μεγάλων Βιβλιοπωλείων τῶν Παρισίων.

ΑΘΗΝΑΙ·—ΤΥΠΟΙΣ Κ.ΡΙΝΗΣ· ΟΔ.Σ ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΑΡΙΘ. 3.